

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

Ο ΑΜΙΑΝΤΟΣ (ΑΣΒΕΣΤΟΣ) ΔΙΠΛΑ ΜΑΣ

Μερικές φορές απορώ πώς μερικά πράγματα στην καθημερινότητα μας, ενώ μπορεί να φαίνονται αθώα, τελικά μπορεί να αποδειχθούν άκρως επικίνδυνα. Μια απογευματινή βόλτα στην παραλία στην Μαρούμπρα κοντά στο Mahon Pool μπορεί να είναι επικίνδυνη; Εκ πρώτης όψεως όχι αλλά.....

2013. Από δημοσίευμα σε εφημερίδα ενημερωνόμαστε για πρώτη φορά ότι κάτι συμβαίνει στο συγκεκριμένο σημείο. Φυσικά η ενημέρωση στη συνέχεια ήταν ανύπαρκτη από πλευρά υπευθύνων, δήμου, κλπ.

2018. Η περιοχή έχει κλείσει για το κοινό λόγω αμιάντου ή άσβεστος που υπάρχει στο συγκεκριμένο σημείο. Σημείωση όλα τα παραπάνω ήρθαν στην επιφάνεια από την παρατηρητικότητα ενός ατόμου το οποίο έκανε την καθημερινή του βόλτα σε αυτό το πολυσύχναστο σημείο της Μαρούμπρα. Και εγώ τυχαίω μάρτυρας για την συγκεκριμένη περιοχή μιάς και τα Σαββατοκύριακα πολλές οικογένειες με τα παιδιά τους περνάνε αρκετή ώρα εκεί.

Ο αμιάντος (asbestos) είναι πυριτικό υλικό ινώδες, σκληρό και ανθεκτικό στις υψηλές θερμοκρασίες, απρόσβλητο από χημικές δράσεις και έχει αντοχή τετραπλάσια του χάλυβα. Υπάρχει σε αφθονία στα 3/4 περίπου του στερεού φλοιού της γης, η περισσότερη όμως ποσότητα σε εκμεταλλεύσιμα μεγέθη ανευρίσκεται στα επιφανειακά ορυχεία του Quebec του Καναδά, στα Ουράλια όρη, στη Σοβιετική Ένωση και τη Ν. Αφρική αλλά και τη Δυτ. Αυστραλία. Στην Ελλάδα υπάρχει στη Δυτ. Μακεδονία και Ήπειρο. Το μεγαλύτερο κοιτάσμα βρίσκεται στο Ζιδάνι του νομού Κοζάνης. Η χρήση του αμιάντου ήταν γνωστή από αρχαιοτάτων χρόνων κυρίως στους αρχαίους Έλληνες που τον χρησιμοποιούσαν ως φυτίλι στα λυχνάρια. Και τα δύο ονόματα asbestos και amiante, όπως είναι γνωστός παγκοσμίως είναι ελληνικής προέλευσης. Asbestos από τη λέξη άσβεστος, επειδή δεν καιγόταν κατά τη χρήση του στα λυχνάρια, και αμιάντος από το ότι δεν «υφίστατο μίανοιν».

Η εμπορική παραγωγή του αμιάντου άρχισε περίπου το 1880, έφθασε σε 100 χρόνια αργότερα στο ύψος των 6 εκατ. τόννων και μειώθηκε τα τελευταία χρόνια στα 4 εκατ. τόννους. Ο αμιάντος όμως κατά την αρχή του αιώνα χρησιμοποιήθηκε κυρίως για θερμικές μονώσεις, αρχικά στις ατμομηχανές, ατμολέβητες, συστήματα θερμάνσεως και κυρίως στα πλοία και κτίρια, που ψεκάζονταν με κάποιο συνεκτικό υλικό π.χ. κόλλα ή τσιμέντο.

Σήμερα η εφαρμογή αυτή έχει καταργηθεί γιατί δεν είναι δυνατός ο έλεγχος των συνθηκών εργασίας. Η χρήση του αμιάντου ως υλικό θερμομονωτικό τώρα έχει περιοριστεί μόνο στα προϊό-

Mahon Pool Maroubra

να εκείνα όπου είναι ισχυρά εγκλωβισμένος και δεν υπάρχει το ενδεχόμενο να απελευθερωθούν αναπνεύσιμες ίνες στο περιβάλλον. Μέχρι τώρα δεν έχει ανακαλυφθεί υποκατάστατο που να μπορεί να αντικαταστήσει τον αμιάντο σε επιφάνειες τριβής, όπως είναι τα φρένα και οι συμπλέκτες των αυτοκινήτων και που να δίνει τα ίδια τεχνικά αποτελέσματα, αλλά και να είναι ασφαλέστερο για την ανθρώπινη υγεία.

Η έκθεση σε αναπνεύσιμες ίνες αμιάντου μικρών ποσοτήτων, είναι δυνατόν να προκαλέσει διάμεσο πνευμονική ίνωση. Η νόσος αυτή ονομάστηκε αμιάντωση (asbestosis) από τον Cooke το 1927. Ο καρκίνος του πνεύμονος που οφείλεται στον αμιάντο περιγράφηκε από τους Wood και Gloyne το 1934. Η σχέση μεταξύ των μεσοθηλωμάτων με τον αμιάντο, σημειώθηκε κατά το 1946. Είναι ένα φθινό υλικό και έχει χρησιμοποιηθεί σε πάνω από 3.000 είδη προϊόντων, και εξακολουθεί να υφίσταται. Χρησιμοποιείται σε σπίτια, εργοστάσια, κτίρια γραφείων, δημόσια κτίρια, σε σχολεία και νοσοκομεία, στο σπίτι σε καταναλωτικά προϊόντα και ηλεκτρικές συσκευές, σε τακάκια φρένων και συμπλέκτες- επενδύσεις των αυτοκινήτων, στον ήχο, την θερμομόνωση, τη φωτιά, σε κόλλες, μπογιές, λυπαντικά και σε ιατρικές συσκευασίες, και πολλά άλλα μέρη. Παρά τις απαγορεύσεις και τους κανονισμούς που εμποδίζουν την περαιτέρω χρήση του αμιάντου στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες, εξακολουθεί να είναι μια θανατηφόρος κληρονομιά, δεδομένου ότι τα περισσότερα από τα προϊόντα αυτά συνεχίζουν να υπάρχουν δίπλα μας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με νομοθεσία της απαγορεύει την χρήση όλων των ειδών αμιάντου από 01/01/2005 και συνιστά την σταδιακή απομάκρυνση του ήδη εγκατεστημένου αμιάντου χωρίς όμως να θέσει χρονικό όριο. Στην Ελλάδα παρότι υπήρχε η νομοθεσία από το 1988, εν τούτοις η πρώτη απόπειρα αποξήλωσης του αμιάντου έγινε

το 1993 με τον αμιάντο που βρέθηκε στους φούρνους και για εκείνη την εποχή είχε προκληθεί σάλος από αυτό το γεγονός. Κανένας δεν γνωρίζει αν ο αμιάντος απομακρύνθηκε τελικά και με ποιο τρόπο έγινε η απομάκρυνση. Έκτοτε το θέμα του αμιάντου ανακινήθηκε πάλι με τον αμιάντο στα σχολεία και στα νοσοκομεία.

Ο αμιάντος εξορύχθηκε στην Αυστραλία για πάνω από 100 έτη, με την παραγωγή να αυξάνεται βαθμιαία μέχρι τη διακοπή το 1983. Τα κύρια Αυστραλιανά κέντρα της εξόρυξης αμιάντου ήσαν στο Hamersley στη δυτική Αυστραλία και στο Baryulgil, στη Νότια Νέα Ουαλία, στα Lionel και Nunyerrie στη δυτική Αυστραλία. Διάφορα είδη αμιάντου όπως αμοσίτης δεν εξορύχθηκε ποτέ στην Αυστραλία ενώ ο κροκιδόλιθος κυριάρχησε στην παραγωγή αμιάντου μέχρι την περάτωση του ορυχείου Wittenoom το 1966. Η εξόρυξη χρυσού αυξήθηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '70 με νέα ορυχεία όπως το Wood Reef που μπήκε σε λειτουργία στην αρχή της δεκαετίας, όταν συνολικά παρήχθησαν 400.000 τόνοι και έπαυσε το 1983, επειδή το Wood Reef δε

μπόρεσε να τηρήσει τους κανονισμούς ελέγχου σκόνης. Μέχρι τότε περίπου 55.000 τόνοι χρυσούλη παράγονταν ετησίως στην Αυστραλία και περίπου 20.000 τόνοι εισάγονταν. Η εισαγωγή χρυσούλη έχει μειωθεί σημαντικά από αυτήν την περίοδο σε περίπου 2000 τόνους το χρόνο. Μελέτη εξέτασε την εμφάνιση καρκίνου σχετικού με τον αμιάντο στην Αυστραλιανή βιομηχανία πετρελαίου συμπεριλαμβάνοντας μια ομάδα 16.543 εργαζομένων. Επιβεβαιώθηκε η υπερβολική εμφάνιση μεσοθηλωμάτων στους εργαζομένους των διυλιστηρίων αλλά βρέθηκαν πολλοί λίγοι εργαζόμενοι με καρκίνο των πνευμόνων σχετικό με τον αμιάντο.

Από την οικιακή χρήση, έχουν αναφερθεί ευρέως μολυσμένα με αμιάντο χαλιά στην Αυστραλία, δημιουργώντας μια δημόσια αναταραχή. Υπάρχει μια μικρή πιθανότητα ότι κάποια παλαιότερα μαλλιά που καλύπτουν το υπόστρωμα να έχουν κατασκευαστεί και εγκατασταθεί πριν από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 ή μπορεί να έχει ενσωματωθεί υλικό που προέρχεται από λινάτσα που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πρώτων υλών αμιάντου, συμπεριλαμβανομένου του μπλε αμιάντου, από ορυχεία στις μονάδες μεταποίησης. Για αυτό τον λόγο οι αρμόδιες αρχές της Αυστραλίας συστήνουν στους ιδιοκτήτες ότι θα πρέπει να επικοινωνήσουν με ένα διαπιστευμένο εργαστήριο δοκιμών αμιάντου.

Και κλείνοντας να επανέλθω έτσι όπως άρχισα από την περιοχή της Μαρούμπρα και την μη ενημέρωσή μας. Φαίνεται ένας μεσίτης ή οι εργολάβοι που ακόμα φτιάχνουν τα νέα διαμερίσματα στο συγκεκριμένο σημείο να ανέφεραν στο υποψήφιο αγοραστή, ότι υπάρχει άσβεστος στο απέναντι πάρκο. Οι τιμές των ακινήτων θα κατακλύζαν. Αλλά είπαμε ελεύθερη αγορά ... όπως μερικούς συμφέρει.

Απομάκρυνση αμιάντου από ειδικά συνεργεία